

ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติด เข้าประเทศของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

อรรถจันทร์ ฤ ไพรี*

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ศุลกากรในการปราบปรามยาเสพติด ตลอดจนหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ ทำการสัมภาษณ์รายบุคคลกับเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง เพื่อให้เหมาะสมกับปัญหาและตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย จำนวน 20 ราย

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยสิ่งแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคเรียงตามลำดับ คือ 1) ด้านบุคลากร/กำลังพล ซึ่งมีไม่เพียงพอในการปฏิบัติหน้าที่ และเวลาการทำงานที่ยาวนานเกินไป รวมทั้งเจ้าหน้าที่ขาดทักษะ ความรู้ ประสบการณ์ ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน 2) ด้านเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงาน มีไม่เพียงพอในการปฏิบัติงาน 3) ด้านความร่วมมือจากประชาชน ประชาชนไม่ทราบถึงบทบาทหน้าที่โดยตรงของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ 4) ด้านการบริหารงาน การโยกย้าย สับเปลี่ยนตำแหน่ง ไม่ได้พิจารณาถึงทักษะ ความรู้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่แต่ละคน 5) ด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ผู้ต้องหาไม่สื่อสารภาษาอังกฤษกับเจ้าหน้าที่ และไม่มีล่ามแต่ละภาษาไว้ประจำหน่วยงาน 6) ด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงานภายในและภายนอก หน่วยงานตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีหน่วยงานอื่นควบคุมดูแล ทำให้การประสานงานในด้านต่างๆ เกิดการกระทบกระทั่งกันอยู่เสมอ

สำหรับแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรค พบว่า แนวทางแก้ไขส่วนบุคคล เจ้าหน้าที่ต้องเตรียมร่างกายให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน รักษาระเบียบวินัยในการปฏิบัติงานอย่างเคร่งครัด และร่วมกันปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ ตลอดจนหมั่นหาความรู้และทักษะด้านต่างๆ ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ แนวทางแก้ไขสำหรับหน่วยงาน 1) ควรเพิ่มบุคลากรและลดเวลาในการปฏิบัติงานลง ตลอดจนคำนึงถึงประสบการณ์ ความรู้ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาโยกย้ายเป็นหลัก 2) ควรเพิ่มเครื่องมือ อุปกรณ์และเทคโนโลยี ให้เพียงพอต่อการใช้งาน รวมถึงจัดหา

* นักศึกษา ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชีววิทยาและงานยุติธรรม)

คณะสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

เทคโนโลยีใหม่ๆที่มีความทันสมัย 3) ควรมีการจัดอบรม/แลกเปลี่ยนความรู้และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดระหว่างหน่วยงานอื่น ๆที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนเพิ่มความรู้ด้านภาษาต่างประเทศอื่น ๆนอกเหนือจากภาษาอังกฤษแก่เจ้าหน้าที่อยู่เสมอ 4) ควรเพิ่มการรณรงค์ ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้ทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

คำสำคัญ: สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ/การป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

Abstract

This research aimed to study problems and obstacles of the custom officers at Suvarnabhumi Airport in their efforts to eradicate drug trafficking, including the solution to problems and obstacles. Qualitative study was conducted, involving individual interview among the custom officers at the Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau. Samples were selected through Purposive Sampling to match problems' nature and research's objective.

The findings revealed the surrounded elements creating the following problems and obstacles for officers at Suvarnabhumi Airport: 1) shortages of personnel and workforce to perform their functions, and unusually long hours of work, including officers' lacking skills, knowledge and experiences to carry on proper performances. 2) Inadequate numbers of tools and equipments for work whereas 3) the public unaware of the officers' direct responsibility frequently led to lacking public cooperation, meanwhile 4) the administrative problem occurred from transferring promoting or promoting unqualified officers without careful consideration of each individual skill, knowledge and competency and 5) inability to communicate in foreign languages or the apprehended suspect was unable to speak English and no translator available at the post, lastly 6) collaborating with outside and inside units under other agencies jurisdiction often caused conflicts between them.

As for guidelines to solve problems, the findings suggested solution to individual problem on the officer physical readiness to perform the work and develop strict discipline at work while carrying on their duties at full capacity, including the thirst for knowledge and eagerness to acquire additional skills related to their performances and solutions to problems. In addition, few more recommendations are made as follows: 1) increase numbers of personal and decrease hours of work. At the same time, one must account the officer's experiences, knowledge and competency when considered transferring or promoting 2) provide adequate tools and equipments with modern and updated technologies 3) Arrange trainings to share knowledge and

experiences dealing with drugs between agencies and agencies involved as well as increase the language proficiency, not only English language, but also other foreign languages, 4) arrange more campaigns and public relations to inform the people about roles and duties of the custom officers at Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau.

Keyword: Suvarnabhumi Airport Passenger Control Customs Bureau, Drug Control

บทนำ

ยาเสพติดเป็นปัญหาที่บั่นทอนความมั่นคงของประเทศ ซึ่งหากปล่อยให้มีการแพร่ระบาดออกไปโดยมิได้มีการดำเนินการอย่างจริงจัง ย่อมทำให้เกิดปัญหาสังคมที่เป็นปัญหาลูกโซ่ และส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจ สังคม และคนในชาติอย่างที่ไม่สามารถที่จะประเมินค่าได้ สถานการณ์ปัญหายาเสพติดในปี 2553 มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด , 2553) เห็นได้จากจำนวนผู้ต้องหาและผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น ปริมาณยาเสพติดที่มีการลักลอบนำเข้าประเทศ ทั้งยาบ้า ไอซ์ โคเคน และเคตามีน ยังคงมีปริมาณเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะยาบ้าที่ส่วนใหญ่เข้ามาเพื่อใช้ในประเศ ซึ่งอาจส่งผลให้สถานการณ์การค้าและการแพร่ระบาดของยาเสพติดในประเทศสูงขึ้น รวมถึงการจับกุมยาแก้หวัดที่มีส่วนผสมของซูโดอีเฟดรีน ซึ่งมีการลักลอบนำออกไปยังพื้นที่ผลิตในประเทศเพื่อนบ้าน เพื่อนำไปใช้ในการผลิตหัวเชื้อยาบ้าหรือไอซ์ กลุ่มนักค้าชาวต่างชาติที่ลักลอบนำเข้ายาเสพติด นอกจากกลุ่มนักค้า 3 สัญชาติจากประเทศเพื่อนบ้านซึ่งเป็นกลุ่มหลักแล้ว ยังพบการนำเข้าทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยกลุ่มนักค้าชาวอิหร่าน ชาวปากีสถาน และเครือข่ายชาวแอฟริกัน ซึ่งมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น และยังพบกลุ่มนักค้าเก่าที่เป็นรายสำคัญ กลุ่มนักค้าที่ถูกจับกุมและได้รับการประกันตัว (ปล่อยตัวชั่วคราว) พักการลงโทษ หรือพ้นโทษ กลับมาเคลื่อนไหวกระทำความผิดซ้ำอีก บางส่วนเชื่อมโยงกับนักค้ารายสำคัญที่ถูกคุมขังอยู่ในเรือนจำ ซึ่งเป็นผู้ที่บงการการค้าโดยใช้โทรศัพท์มือถือสั่งซื้อซื้อขายยาเสพติด ยาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดในประเทศ ส่วนใหญ่มาจากแหล่งผลิตในประเทศเพื่อนบ้าน (สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด , 2553) โดยยาบ้า เฮโรอีน ส่วนใหญ่นำเข้ามาจากประเทศพม่าทางชายแดนภาคเหนือ ด้าน จ.เชียงใหม่ เชียงราย กัญชาแหล่งผลิตสำคัญอยู่ในประเทศเพื่อนบ้านที่อยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และส่วนใหญ่นำเข้าทางภาคนี้ผ่านทาง จ.นครพนม หนองคาย มุกดาหาร และยาเสพติดในกลุ่ม Club Drugs หรือยาและสารเสพติดที่ใช้ในสถานบันเทิงที่มีการเต้นรำ ซึ่งประกอบด้วยยาเสพติดจำพวก ยาอี (ecstasy) ยาเค (ketamine) ยาแอลเอสดี (LSD) ยาโรฮิปนอล (rohypnol) เป็นต้น แต่สำหรับประเทศไทย กลุ่มยา Club Drugs ที่ใช้ประกอบด้วย ยาอี และยาเค เป็นส่วนใหญ่ และ อื่น ๆ ที่พบมีใช้กันได้แก่ โคเคน (cocaine) ไอซ์ (ice) และซานแนกซ์(xanax) ซึ่งมีความแตกต่างกับ Club Drugs ในต่างประเทศ ส่วนใหญ่นำเข้าทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ พื้นที่นำเข้ายาเสพติด ภาคเหนือยังคงเป็นพื้นที่ที่มีสัดส่วนการลักลอบนำเข้ายาเสพติดสูงที่สุดมาโดย

ตลอด ซึ่งช่วงที่การนำเข้าทางภาคเหนืออาจลดลงเนื่องจากการเปลี่ยนเส้นทางลำเลียงไปนำเข้าทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือเพิ่มมากขึ้น เพื่อหลีกเลี่ยงการจับกุมของเจ้าหน้าที่ โดยการลักลอบลำเลียงยาเสพติดในแต่ละครั้งมีปริมาณมากขึ้น มีการดำเนินการเป็นขบวนการและใช้กองกำลังติดอาวุธคุ้มกัน นอกจากนี้ยังพบการนำเข้าทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จังหวัดสมุทรปราการ ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้ายาเสพติดในกลุ่ม Club Drugs เฮโรอีน ยางกัญชา และฝิ่น โดยกลุ่มนักค้าชาวต่างชาติ 5 กลุ่ม ได้แก่ 1. กลุ่มนักค้าชาวอิหร่าน ซึ่งส่วนใหญ่ลักลอบนำเข้าไอซ์จากตะวันออกกลาง 2. กลุ่มนักค้าชาวปากีสถาน ลักลอบนำเข้าเฮโรอีนจากอัฟกานิสถาน 3. เครือข่ายชาวแอฟริกัน จ้างชาวฟิลิปปินส์ มาเลเซีย และแอฟริกัน ลักลอบนำเข้าไอซ์และโคเคน 4. กลุ่มนักค้าชาวอินเดีย ลักลอบนำเข้าเคตามีนจากประเทศอินเดียเข้าประเทศไทย ก่อนลำเลียงไปยังภาคใต้และประเทศมาเลเซีย 5. กลุ่มนักค้าชาวเนปาล ลักลอบนำเข้ายางกัญชา

การลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศผ่านทางสนามบินสุวรรณภูมิ จังหวัดสมุทรปราการ พบว่าการนำเข้ายางกัญชาโดยชาวเนปาล ซึ่งเดินทางมาจากกรุงเดลี ประเทศอินเดีย ซุกซ่อนที่ขอบกระเป๋าเดินทาง และจะนำไปส่งให้ลูกค้าซึ่งเป็นชาวต่างชาติที่อยู่ในประเทศไทย เฮโรอีน เป็นการนำเข้าโดยชาวปากีสถาน ส่วนใหญ่ซุกซ่อนโดยวิธีการกลืน โดยทำให้เป็นก้อนหุ้มด้วยถุงยางอนามัยและพลาสติกใสซุกซ่อนบริเวณชายเสื้อยืด ไอซ์ มีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้น ส่วนใหญ่เป็นการนำเข้าโดยชาวอิหร่าน ซุกซ่อนโดยการกลืนเข้าไปในร่างกาย เคตามีน ลักลอบนำเข้าเคตามีนผงจากประเทศอินเดีย เพื่อส่งต่อไปประเทศมาเลเซีย เพื่อหลบเลี่ยงการตรวจค้นที่เข้มงวดของมาเลเซีย โดยใช้วิธีซุกซ่อนในถุงพลาสติก พันไว้รอบหม้อชั้นในของเครื่องบดอาหาร ซุกซ่อนในกระเป๋าถือสำหรับใส่เอกสาร ซุกซ่อนด้านข้างกล่องกระดาษบรรจุภาชนะแก้วซึ่งทำเป็น 2 ชั้นซ้อนกัน ซุกซ่อนในถังสแตนเลสสำหรับใส่ไอศกรีมซึ่งจัดทำขึ้นเป็นพิเศษ 2 ชั้น โคเคน พบเครือข่ายแอฟริกันใช้หญิงฟิลิปปินส์ ลักลอบนำเข้าโคเคนจากอเมริกาใต้

ทั้งนี้ นอกจากการลักลอบลำเลียงยาเสพติดจากประเทศเพื่อนบ้านทั้งจากพม่า ลาว กัมพูชา และมาเลเซีย ซึ่งยังคงเป็นปัญหาที่มีความต่อเนื่องและดูเหมือนว่าจะทวีความรุนแรงมากขึ้นแล้ว การลักลอบนำเข้ายาเสพติดทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิก็มีแนวโน้มที่มีความสำคัญมากขึ้น โดยพิจารณาจากสถิติการลักลอบนำยาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ปีงบประมาณ 2552-2554 และสถิติการจับกุมผู้ลักลอบนำเข้ายาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ปีงบประมาณ 2554

ตารางที่ 1 สถิติการจับกุมการลักลอบนำเข้ายาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
โดยกรมศุลกากร ปีงบประมาณ 2552-2554

ปีงบประมาณ	จำนวนคดี	มูลค่า (บาท)
2552	27	181,540,700
2553	109	729,683,700
2554	60	410,515,400
รวม	196	1,321,739,800

ที่มา: ส่วนควบคุมทางศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ, 2554

ตารางที่ 2 สถิติการจับกุมผู้ลักลอบนำเข้ายาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ
แยกตามประเภทยาเสพติด โดยกรมศุลกากร ปีงบประมาณ 2554

ประเภท	จำนวนคดี	ปริมาณ/กรัม	มูลค่า (บาท)
1. ยาเสพติดให้โทษประเภท 1 เมทแอมเฟตามีน(ไอซ์)	28	77,382	270,837,000
2. ยาแก้ปวดที่มีส่วนผสมของซูโดอีเฟดรีน	3	20,246,000 เม็ด	10,148,000
3. ยาเสพติดให้โทษประเภท 1 (เฮโรอีน)	5	9,200 เม็ด	27,600,000
4. ยาเสพติดให้โทษประเภท 5 (ยางกัญชา)	12	87,100	8,710,000
5. วัตถุออกฤทธิ์ต่อประสาทและจิตประเภท 2 (อีเฟดรีน)	5	7,795	62,400
6. วัตถุออกฤทธิ์ต่อประสาทและจิตประเภท 2 (ซูโดอีเฟดรีน)	1	1,000	8,000
7. วัตถุออกฤทธิ์ต่อประสาทและจิตประเภท 2 (เคตามีน)	3	25,800	77,400,000
8. ยาเสพติดให้โทษประเภท 2 (โคเคน)	3	5,250	15,750,000

ที่มา: ส่วนควบคุมทางศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ, 2554

จากสถิติข้างต้นพบว่า จำนวนการจับกุมการลักลอบนำเข้ายาเสพติดให้โทษทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิมีจำนวนที่สูงขึ้นทุกปี และมีมูลค่าของยาเสพติดจำนวนมหาศาลในรอบ 3 ปีที่ผ่านมา มีการจับกุมการลักลอบนำเข้ายาเสพติด เป็นจำนวนทั้งสิ้น 196 คดี รวมเป็นมูลค่ากว่า 1,300 ล้านบาท โดยสารเสพติดที่มีการลักลอบนำเข้ามามากที่สุด คือ ยาไอซ์ รองลงมา คือ ยางกัญชา

จากข้อมูลข้างต้นแสดงให้เห็นว่า สถานการณ์การลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิเริ่มทวีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้นโดยนักค้าชาวต่างชาติทั้งจากเอเชียและแอฟริกา

ซึ่งมีลักษณะของขบวนการข้ามชาติ โดยมีเครือข่ายอยู่ในประเทศไทย และมีความเป็นมืออาชีพในการลักลอบ ชุกซ่อนยาเสพติดตามร่างกาย และกระเป๋าสัมภาระผู้โดยสารเพื่อหลีกเลี่ยงการจับกุมของเจ้าหน้าที่ โดยอาศัยช่องว่างในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิจึงถูกจัดตั้งขึ้นเพื่อเป็นด่านแรกในการป้องกันขบวนการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ดังนั้น ลักษณะการปฏิบัติงานจึงต้องมีการทำงานที่เน้นยุทธศาสตร์การป้องกันมากกว่าการรอแก้ไขปัญหาเพียงอย่างเดียวเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานต้องเตรียมพร้อมรับมือกับขบวนการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศอยู่ตลอดเวลา ดังนั้น หน่วยงานต้องมีการวางแผนแนวทางป้องกันปัญหายาเสพติดอย่างเป็นรูปธรรม เพราะหากปล่อยให้มีการลักลอบนำยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทยเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ จะส่งผลกระทบต่อสภาพสังคมและประเทศชาติในที่สุด

วิวัฒนาการการชุกซ่อนนำยาเสพติดเข้ามาในประเทศไทยผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อีกทั้งปริมาณก็เพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ ประกอบกับท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ มีพื้นที่กว้างใหญ่ จึงเป็นโอกาสให้ผู้กระทำผิดกฎหมายมีแนวโน้มที่จะกระทำผิดมากขึ้น ทำให้สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จำเป็นต้องปรับเปลี่ยน พัฒนาหน่วยงาน และเตรียมพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น เพื่อให้สามารถรับมือกับบทบาทของการเป็นหน้าด่านของประเทศในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ โดยเฉพาะฝ่ายสืบสวนและปราบปราม ที่มีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ดังนั้น สำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ จึงต้องสร้างระบบการปฏิบัติงานที่ดี เพื่อเพิ่มความเข้มแข็งในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และลดโอกาสของผู้ที่จะกระทำผิดกฎหมาย โดยใช้แนวทางการควบคุมทางศุลกากร ซึ่งจะช่วยให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพ ประสิทธิภาพ และโปร่งใส

เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนและปราบปราม สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ มีหน้าที่สำคัญในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ เพราะมีอำนาจตามกฎหมายในการตรวจค้นกระเป๋าสัมภาระติดตัวของผู้โดยสาร หากขบวนการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศสามารถผ่านการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่ไปได้ ก็หมายถึงยาเสพติดได้ผ่านกระบวนการลักลอบนำเข้าประเทศเรียบร้อยแล้ว ดังนั้น วิธีการหนึ่งที่ช่วยลดปัญหายาเสพติดได้ คือ การสกัดกั้นการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ดังนั้น เจ้าหน้าที่ฝ่ายสืบสวนและปราบปราม จึงต้องมีแนวทางการทำงานที่มีแบบแผนปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและมีความชัดเจน เพื่อประสิทธิภาพสูงสุดในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ

อย่างไรก็ตาม การปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ยังมีปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติอยู่หลายประการ เช่น ขาดบุคลากร/กำลังพล เครื่องมือและเทคโนโลยีที่ยังไม่ทันสมัย เวลาการทำงานที่ยาวนาน ความร่วมมือจากประชาชน เป็นต้น ผู้ศึกษาในฐานะที่ปฏิบัติหน้าที่ ณ สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ได้ตระหนักในความสำคัญของปัญหาและอุปสรรคดังกล่าว เพราะปัญหาและอุปสรรคต่างๆที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน

จะส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงต้องการศึกษา เพื่อให้ทราบถึงปัญหาและอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในการปฏิบัติงาน และเพื่อแสวงหาแนวทางในการป้องกัน แก้ไขปัญหาและอุปสรรคนั้น ๆ ให้น้อยลงหรือหมดไป อันจะเป็นวิธีทางหนึ่งที่จะส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ศุลกากร สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ให้บรรลุเป้าหมายและวัตถุประสงค์ของงาน เพื่อป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ศุลกากรในการปราบปรามยาเสพติด
2. เพื่อหาแนวทางการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ศุลกากรในการปราบปรามยาเสพติด

ขอบเขตการศึกษาวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาปัญหาและอุปสรรคตลอดจนมาตรการ ในการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ซึ่งเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยประชากรที่ใช้ในการศึกษาได้แก่ เจ้าหน้าที่ศุลกากร ฝ่ายสืบสวนและปราบปราม สำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิซึ่งมีจำนวนทั้งสิ้น 44 คนในการศึกษาจะทำการสัมภาษณ์จำนวน 20 คน

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยทำการเก็บข้อมูลจากประชากรที่เป็นเจ้าหน้าที่ศุลกากรสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ กำหนดเป็นกลุ่มจำนวนทั้งสิ้น 20 คน (Quota Sampling) โดยวิธีการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง(Purposive selection) โดยทำการเก็บข้อมูลจากหัวหน้าฝ่ายสืบสวนและปราบปราม จำนวน 1 คน หัวหน้าผลัดจำนวน 3 คนและเจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ มีประสบการณ์ในการทำงาน มาเป็นระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี จำนวน 16 คน

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ปัจจัยสภาพแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด ปัจจัยแวดล้อมที่เป็นปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ นั้นพบว่าด้านบุคลากรและกำลังเป็นปัญหาและอุปสรรคมากที่สุด เนื่องจากมีจำนวนเจ้าหน้าที่ไม่เพียงพอต่อหน้าที่ความรับผิดชอบในการปฏิบัติงาน และต้องปฏิบัติหน้าที่ตลอด 24 ชั่วโมง อีกทั้งขาดความรู้

ความชำนาญ ประสบการณ์ ขาดการอบรม ในสิ่งที่จำเป็นสำหรับการปฏิบัติงานด้านนี้ ประกอบกับการทำงานด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศนั้น เจ้าหน้าที่จะต้องเดินนำหน้าผู้ต้องหาท้าวหนึ่งเสมอ หรือกล่าวง่าย ๆ ก็คือ ไม่ว่าผู้ต้องหาจะมีวิธีการซุกซ่อน หลีกเลียงหรือหลบหนีเจ้าหน้าที่ด้วยวิธีใดก็ตาม เจ้าหน้าที่จะต้องรู้ให้ทันในเล่ห์เหลี่ยมและเทคนิคต่าง ๆ ของผู้ต้องหา และหาวิธีการป้องกันไม่ให้ผู้ต้องหาลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศได้ ดังนั้น เจ้าหน้าที่จึงจำเป็นที่จะต้องมีการพัฒนาทักษะ ความรู้ความสามารถของตนเองตลอดเวลา ทั้งทางทฤษฎีและทางปฏิบัติ เพื่อให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาและอุปสรรคลำดับต่อมา คือ ด้านเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ใช้ในการปฏิบัติงาน มีจำนวนไม่เพียงพอและไม่ทันสมัยในการปฏิบัติงาน โดยเฉพาะเครื่องเอกซเรย์ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ถูกใช้งานมากที่สุด มีจำนวนน้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับปริมาณของกระเป๋าคาดสารในแต่ละวัน ปัญหาด้านความร่วมมือจากประชาชนก็เป็นปัญหาและอุปสรรคที่สำคัญต่อการปฏิบัติงาน เพราะประชาชนส่วนใหญ่ยังไม่ทราบว่าหากเกิดเหตุการณ์ผิดปกติขึ้นภายในสนามบินจะต้องแจ้งหน่วยงานใด และยังไม่ทราบถึงหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ศุลกากรประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ที่มีหน้าที่โดยตรงในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ นอกจากนี้ยังพบว่าปัญหาด้านการบริหาร ก็เป็นปัญหาและอุปสรรคด้วยเช่นกัน มีการจัดสรรโยกย้ายตำแหน่งโดยไม่คำนึงถึงความรู้ความสามารถ ทักษะ และประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่แต่ละคน ทำให้เกิดการสูญเสียกำลังพลที่มีความสามารถ เพราะงานด้านการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศ เป็นงานเฉพาะด้านและมีความสำคัญต่อประเทศมาก เจ้าหน้าที่ที่ปฏิบัติงานในด้านนี้จึงต้องมีความรู้ความสามารถ ทักษะ ประสบการณ์เฉพาะตัวต่าง ๆ ที่จำเป็น เพื่อให้การปฏิบัติงานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหาด้านการสื่อสารภาษาต่างประเทศ ก็เป็นปัญหาหนึ่งที่เป็นอุปสรรคต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ โดยเฉพาะผู้ต้องหาที่ไม่ยอมสื่อสารภาษาอังกฤษกับเจ้าหน้าที่ แม้เจ้าหน้าที่จะแก้ปัญหาโดยการใช้ภาษาใบ้ แต่บางครั้งก็ทำให้เกิดความเข้าใจที่คาดเคลื่อนได้

แนวทางในการแก้ไขปัญหาและอุปสรรคในการปฏิบัติงานด้านการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด

แนวทางแก้ไขส่วนบุคคล

แนวทางที่หนึ่ง คือ เจ้าหน้าที่ควรเตรียมร่างกายให้พร้อมก่อนมาปฏิบัติงาน รักษาระเบียบวินัยในการทำงานอย่างเคร่งครัด และร่วมกันปฏิบัติหน้าที่อย่างเต็มความสามารถ กล่าวคือ เจ้าหน้าที่ต้องเตรียมสภาพร่างกายให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติหน้าที่ 24 ชั่วโมง หากเจ้าหน้าที่ท่านใดมีโรคประจำตัว ต้องพักยาติดตัวไว้เสมอ ตลอดจนจนปฏิบัติหน้าที่ร่วมกับเพื่อนร่วมงานด้วยความสามัคคี ซื่อสัตย์สุจริตช่วยเหลือซึ่งกันและกัน

แนวทางที่สอง คือ เจ้าหน้าที่ควรหมั่นเพิ่มพูนความรู้และทักษะด้านต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ กล่าวคือ กระตือรือร้นในการเข้ารับการศึกษาอบรมต่าง ๆ เกี่ยวกับยาเสพติด หาข้อมูล

ด้านยาเสพติดจากอินเทอร์เน็ต เรียนภาษาอื่นเพิ่มเติมนอกเหนือจากภาษาอังกฤษ เป็นต้น

แนวทางแก้ไขสำหรับหน่วยงาน

แนวทางที่หนึ่ง คือ หน่วยงานควรเพิ่มบุคลากรและลดระยะเวลาในการปฏิบัติงานลง ตลอดจนคำนึงถึงประสบการณ์ ความสามารถของเจ้าหน้าที่ในการพิจารณาโยกย้ายเป็นหลัก

แนวทางที่สอง คือ หน่วยงานควรเพิ่มเครื่องมืออุปกรณ์และเทคโนโลยีให้เพียงพอต่อการใช้งาน รวมถึงจัดหาเทคโนโลยีใหม่ๆที่มีความทันสมัย

แนวทางที่สาม คือ หน่วยงานมีการจัดอบรม/แลกเปลี่ยนความรู้ และประสบการณ์ในการปฏิบัติงานด้านยาเสพติดของหน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง

แนวทางที่สี่ คือ หน่วยงานควรเพิ่มการณรงค์/ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปได้รับทราบถึงบทบาทและหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำสำนักตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา

จากผลการวิจัยที่ได้นำเสนอข้างต้น ผู้วิจัยใคร่ขอเสนอแนวทางในการวางแผนทางการแก้ไข ปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามของเจ้าหน้าที่ศุลกากรในการปราบปรามยาเสพติด โดยพิจารณาประเด็นดังต่อไปนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

รัฐบาล

1. มีมาตรการในการบังคับใช้กฎหมายอย่างจริงจัง ไม่เลือกปฏิบัติไม่ว่ากรณีใดๆ และควรเพิ่มโทษในการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศให้มีความรุนแรงมากขึ้น เพื่อป้องกันการกระทำผิดซ้ำ
2. เพิ่มอำนาจทางกฎหมายให้เจ้าหน้าที่ศุลกากรสามารถตรวจค้นได้อย่างละเอียดเพิ่มมากขึ้น
3. กระตุ้นทุกฝ่ายทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ร่วมมือกันแก้ไขปัญหาเสพติดอย่างจริงจัง

หน่วยงาน

1. ต้องจัดสรรกำลังพลให้เพียงพอกับการปฏิบัติงาน
2. พิจารณาถึงความรู้ความสามารถ ทักษะและประสบการณ์ในการพิจารณาโยกย้ายตำแหน่ง หรืออาจใช้วิธีสอบแข่งขันเพื่อให้ได้เจ้าหน้าที่ที่มีความรู้ความสามารถที่จำเป็นต่อการปฏิบัติหน้าที่
3. เพิ่มจำนวนเครื่องมือและอุปกรณ์ให้มากขึ้นและมีความทันสมัยเพิ่มขึ้น
4. เพิ่มการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทั่วไปทราบถึงบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่

ศุลกากร

หน่วยงานอื่นๆที่เกี่ยวข้อง เช่น ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด การท่าอากาศยานแห่งประเทศไทย ศุลกากรต่างประเทศ สายการบินต่างๆ

เป็นต้น ต้องร่วมมือกันและประสานงาน เพื่อป้องกันมิให้มีการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศในทุก ๆ ด้าน

ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

เจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงาน

1. ต้องดูแล รักษาสภาพร่างกายให้พร้อมสำหรับการปฏิบัติงาน หากมีโรคประจำตัวก็ควรพักยาดิตตัวไว้เสมอ
2. หมั่นพัฒนาความรู้ ทักษะ ของตนเองอยู่ตลอดเวลา เช่น การสังเกตท่าทาง อากัปกริยาของผู้โดยสาร การสังเกตลักษณะกระเป๋า การทดสอบสารเสพติด เป็นต้น
3. ตรวจสอบเช็คเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อเพิ่มอายุการใช้งานของเครื่องมือและอุปกรณ์
4. เพิ่มช่องทางการเดินทางสำหรับผู้โดยสารขาเข้าที่ไม่มีของต้องสำแดง (ช่องเขียว) และแบ่งเจ้าหน้าที่ไปควบคุม ดูแล เพื่อลดความหนาแน่นของผู้โดยสาร

ข้อเสนอแนะเพื่อการศึกษาครั้งต่อไป

ผู้วิจัยเห็นว่า หากจะศึกษาและพัฒนาต่อไปในหัวข้อนี้ ควรจะ

1. ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศของหน่วยงานอื่น เช่น ตำรวจตรวจคนเข้าเมือง ทหาร ตำรวจตระเวนชายแดน เป็นต้น
2. ศึกษาถึงปัญหาและอุปสรรคในการป้องกันและปราบปรามการลักลอบนำยาเสพติดเข้าประเทศของเจ้าหน้าที่ศุลกากร ประจำด่านที่มีเขตติดต่อกับประเทศเพื่อนบ้าน เช่น ด้านอรัญประเทศ ด้านเชียงแสน ด้านแม่สอด ด้านแม่สาย ด้านสะเดา ด้านระนอง ด้านสิงขร เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

- ก้องศักดิ์ สงวนเขียว. (2542). ปัญหาและอุปสรรคในการสืบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด : ศึกษาเฉพาะกองบังคับการตำรวจปราบปรามยาเสพติด 1 กองบัญชาการตำรวจปราบปรามยาเสพติด. วิทยานิพนธ์สังคมสงเคราะห์ศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- การุณย์ บัวเผื่อน. (2545). เครือข่ายยาบ้าในสังคมไทย ศึกษาจากประสบการณ์ของเจ้าหน้าที่ปราบปรามยาเสพติด. วิทยานิพนธ์ดุสิตบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาการบริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- จำรัส ไทยาชีวะ (2552). การบริหารปัจจัยเสี่ยงต่อการควบคุมทางศุลกากรของสำนักงานศุลกากรตรวจของผู้โดยสารท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยบูรพา.

- ทงศักดิ์ ธนกาญจน์. (2533). ปัญหาและอุปสรรคของเจ้าหน้าที่ตำรวจฝ่ายสืบสวนในเขต
กองบัญชาการตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรบัณฑิต สาขาอาชญาวิทยาการ
บริหารงานยุติธรรมและสังคม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ภูวเดช ศรีสุข. (2548). ปัญหาและอุปสรรคในการสืบสวนคดีความผิดเกี่ยวกับยาเสพติด :ศึกษา
เฉพาะกองบังคับการตำรวจนครบาล 7 สังกัดกองบัญชาการตำรวจนครบาล. ภาคนิพนธ์
ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (การบริหารงานยุติธรรม)มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามยาเสพติด. (2553). สถานการณ์ปัญหา
ยาเสพติดและแนวโน้มของปัญหา. [ออนไลน์]สืบค้นวันที่ 13 กุมภาพันธ์ 2556 เข้าถึงจาก[http://
nctc.oncb.go.th/new/images/stories/article/suj53new.pdf](http://nctc.oncb.go.th/new/images/stories/article/suj53new.pdf).
- สุรัชย์ ควรเดชะคุปต์. (2532). ปัจจัยที่มีผลต่อความสำเร็จในการปฏิบัติหน้าที่สืบสวนจับกุม
ของเจ้าหน้าที่สืบสวนชั้นประทวนในสถานีตำรวจนครบาล. วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตร
มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ-สกุล	นางสาวอรรรจน์พร ณ ไพรี
วัน เดือน ปีเกิด	18 มีนาคม 2528
สถานที่เกิด	จังหวัดพัทลุง
วุฒิการศึกษา	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, พ.ศ. 2547-2550 รัฐศาสตรบัณฑิต มหาวิทยาลัยมหิดล, พ.ศ. 2552-2555 ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (อาชญาวิทยาและงานยุติธรรม)
ที่อยู่	165 ซอยประชาอุทิศ 72 ถนนประชาอุทิศ แขวงทุ่งครุ เขตทุ่งครุ กรุงเทพมหานคร 10140 e-mail: thanradee traiwattanawong <thanradee.t@catttelecom.com>
